

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Disputatæ Dicuntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

9 Vtrum aliquis teneatur contrahere, vt dote sustentet patrem, si aliter
non possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

um sit hoc incontinens, impossibile est quod in bruto, vel in homine potentia sensitiva habeat aliquid actum proprium: sed omnis actus eius est coniunctus, unde in anima separata remanere non potest. Quidam tamen dicunt animam sensitivam habere duos actus, unum, quem exercet organo medianre, qui post mortem non manet: alium, quem per seipsam agit, & hic manet post mortem. Hoc autem videtur attestari opinioni Platonis de anima, qui ponebat animam sensitivam movere seipsam, & sic movet corpus, & sic illa operatio, qua movebat seipsam, erat sibi propria: alia vero, qua movebat corpus, erat coniuncta, & propter hoc Plato ponebat animas, etiam brutorum, esse incorruptibiles: hoc enim de necessitate sequitur, quod tamen isti non concedunt.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut operationes voluntatis propter quadam similitudinem nominantur nominibus passionum, quae sunt in appetitu sensitivo: ita etiam intellectus operationes nominantur ab operationibus sensuum propter similitudinem, & sic loquitur Castiodorus.

AD SECUNDUM dicendum, quod illa verba quae dicuntur de diuite, oportet metaphorice intelligi, vel secundum rerum similitudinem, & non secundum res ipsas, ut Augustinus dicit.

AD TERTIUM dicendum, quod secundum quosdam, in anima separata non manent potentiae sensitivae actus, sed in radice tantum. Si autem actu manent, non ideo frustra erunt, quamvis actibus careant: manent enim ad naturae integritatem, sicut membra generationis in resurgendum corporibus.

IN QVAE S T I O V.

DEINDE queritur de his, quae pertinent ad gratiam.

- ¶ Et circa hoc queruntur tria.
- ¶ Primo, De praecipio honorationis parentum.
- ¶ Secundo, De consilio quantum ad votum obedientiae.
- ¶ Tertio, De voto continentiae.

ARTICVLVS IX.

Verum aliquis teneatur contrahere vt dote sustentet patrem, si aliter non possit.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur quod ille, cuius pater non potest sustentari a filio nisi contrahendo accipiat dorem, unde patrem nutrire possit, non teneatur contrahere vt patrem sustentet. Cum enim charitas sit ordinata, plus aliquis tenetur sibi, quam patri: sed laudabile esset, si aliquis propter virginitatem seruandam se morti exponeret, ergo non tenetur aliquis pro seruanda patris vita matrimonium contrahere.

¶ 2 Præceptum non contrariatur consilio: sed de virginitate seruanda est consilium, ut patet 1. ad Corinth. 7. ergo per praecipium de honoratione parentum non obligatur aliquis ad hoc, unde virginitatem perdat.

SED CONTRA. Praecipium affirmatiuum obligat pro loco & tempore: sed tempus de honoratione parentum est quando parentes indigent, ergo tunc obligatur aliquis ex tali praecipio, & ita videtur quod teneatur matrimonium contrahere, si alias patri subuenire non possit.

RESPON. Dicendum, quod casus propositus non videtur esse de facili possibilis. Vix enim contingere potest, quod aliquis parentes sustentare non possit absque

A matrimonij contractu, saltem manibus operando, vel mendicando. Si tamen hoc contingeret, esset idem iudicium de virginitate seruanda in isto articulo, & de alijs perfectionis operibus, sicut est introitus in religionem, de quo quidam varie opinantur. Dicit enim aliqui, quod si aliquis habet patrem indigentem, debet ei dimittere si quid habet ad eius sustentationem, & sic potest licite religionem intrare, paratum curam patri coelesti committens, qui etiam aues pascit. Sed quia haec opinio nimis videtur aspera, ideo melius videtur dicendum, quod aut ille, qui habet propositum intrandi religionem, videt se in saeculo non posse viuere sine peccato mortali, vel non de facili. Si tamen sibi

B periculum peccati mortalis, cum magis teneatur saluti animae suae providere, quam corporali necessitati parentum, non tenet in saeculo remanere. Si autem videt se posse in saeculo conuiesari absque peccato, distinguendum videtur, quia si sine eius obsequio parentes nullo modo viuere possunt, sic tenetur eis seruire, & alia opera perfectionis praetermittere, & peccaret eos dimittere. Si vero sine eius obsequio possunt aliquantulum sustentari, non autem honorifice, non propter hoc tenetur opera perfectionis dimittere. Secus autem est de illo, qui iam religionem intrauit, quia cum iam sit mortuus mundo per professionem, solutus est a lege, qua in mundanis obsequijs parentibus tenebatur, secundum doctrinam Apostoli ad Rom. 7. In alijs autem spiritualibus, puta orationibus, & huiusmodi, eis tenetur seruire. Et hoc quod dictum est de introitu religionis, potest etiam de obseruantia virginitatis, & de alijs operibus perfectionis dici.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod si aliquis non esset virginitatem professus, non deberet mori fame ante, quam matrimonium contraheret.

AD SECUNDUM dicendum, quod praecipium contrariari consilio nihil prohibet in casu.

ARTICVLVS X.

Virum religiosum, qui emisit votum obedientiae, teneatur in omnibus praelato obedire, etiam in indifferentibus.

CIRCA secundum sic proceditur. Videtur quod religiosus, qui emisit votum obedientiae, tenetur in omnibus praelato obedire, etiam in indifferentibus: quia per votum castitatis religiosus omni concubitu renuntiat, ergo per votum obedientiae abrenuntiat propriae voluntati quantum ad omnia.

¶ 2 Præceptum B. Benedictus dicit in regula, quod etiam si praelatus impossibile iubeat, tentandum est, ergo multo magis in indifferentibus obedire tenetur.

¶ 3 Præceptum votum obedientiae ad statum perfectionis pertinet: hoc autem non esset, si non teneretur obedire, nisi de his, quae in regula continentur, quia quilibet subditus, etiam saecularis, tenetur suo praelato obedire in aliquibus, quae pertinent ad ius suae praelationis, ergo videtur, quod religiosus teneatur simpliciter in omnibus obedire.

SED CONTRA. Religiosus non tenetur ad plura quam saecularis, nisi quatenus se per votum obligauit: sed per votum perfectionis non se obligauit ad obediendum, nisi secundum regulam, ergo in pluribus obedire non tenetur, quam quae sunt secundum regulam.

¶ 2 Praeterea Bernardus dicit in libro de dispensatione & praecipio, praecipiat mihi praelatus eorum, quae non promisi, nihil prohibeo eorum, quae promisi.

RESPON. Dicendum, quod circa hoc partim conueniunt omnes, & partim admodum dissentiunt. Quod enim religiosus non tenetur praelato obedire in his

incō- scere stali, quod hoc et atem. niam scipsi clara ois duo na ve- lly; a. lue scipio ter q netur lorē & sic scur. tr. id ortet clusio tratur omē- for la nec ne, ne- rium hū lū 20 ve- plara d hoc rino- riam ens vo. m. infir- ot. sed ergo pōt. educti- mant. go de a pū. in aia qd sic a se mo do ut- struz. sc. sed ia ten et in- Vnde um

4. d. 44. q. 1. ar. 1. q. 30.

23. q. 110. 2. 4. ad 5. & q. 137. ar. 3. o. 2. d. 44. q. 2. ar. 3. o.